

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO, ATLIKTO PANEVĖŽIO MIESTO APYLINKĖS TEISME, ATASKAITA

2005 m. kovo 30 d. Nr. 1100-4-4
Panevėžys

Auditas atliktas Valstybės kontrolės finansinio audito 10-ojo departamento direktoriaus 2004 m. birželio 3 d. pavedimu Nr. 1100- 4

Audito užduotis:

Audituojamas subjektas — Panevėžio miesto apylinkės teismas (toliau — Teismas), adresas: Laisvės a. 17, LT-35200 Panevėžys. Identifikavimo kodas — 191444076.

Auditauta 2004 metų finansinė atskaitomybė.

Ataskaita teikiama asignavimų valdytojui — Panevėžio miesto apylinkės teismui. Ši ataskaita yra dalis išvados, teikiamos Seimui dėl 2004 m. Valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos.

Audito tikslai — nustatyti, ar teismo 2004 metų finansinės atskaitos parodo tikrą bei teisingą būklę ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais; atlikti finansinės atskaitomybės ir sandorių auditą, apimančią teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Ataskaita pateikia tik audituotose srityse nustatytus faktus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Audito atlikimo tvarka

Auditas atliktas vadovaujantis 2001 m. gruodžio 13 d. Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolės įstatymu Nr. IX-650, 2002 m. vasario 21 d. Valstybės kontrolieriaus įsakymu Nr. V-26 patvirtintais Valstybinio audito reikalavimus bei pagal Valstybės kontrolės finansinio audito 10-ojo departamento direktoriaus patvirtintą planą.

Auditautos sritys:

- vidaus kontrolė, įskaitant finansų valdymą
- darbo užmokestis ir socialinis draudimas
- ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas
- prekių ir paslaugų naudojimas

Išankstinio tyrimo metu apibendrinti nustatyti įgimtos bei kontrolės rizikos veiksniai, priimtos riziką mažinančios priemonės. Įvertinta bendra vidaus kontrolės aplinka. Vidaus kontrolės procedūrų veikimas ištirtas darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, mokėjimų (atsiskaitymų) ir

pirkimų bei turto ir atsargų srityse. Audituotoms sritims parengtos audito programos ir atliktos savarankiškos (detalios) procedūros, mažinančios audito riziką bei surinkti įrodymai, reikalingi finansinio audito ataskaitai parengti ir nuomonei pareikšti.

Audituojamos įstaigos finansinės veiklos rezultatai.

Teismas yra biudžeto asignavimų valdytojas neturintis pavaldžių įstaigų.

Teismas yra pirmoji instancija: civilinėms, baudžiamosioms, administracinių teisės pažeidimų byloms įstatymu priskirtoms jo kompetencijai, hipotekos teisėjų kompetencijai priskirtoms byloms, bei byloms, susijusioms su sprendimų ir nuosprendžių vykdymu.

Teismas, vykdydamas teisingumą ir užtikrindamas savalaikį ir kokybišką bylų nagrinėjimą jam priskirtoje teritorijoje, 2004 metais vykdė programą kodas 1.2 „Bylų nagrinėjimas“. Programai „Bylų nagrinėjimas“ – 2004-06-22 Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymu Nr. IX-2294 skirta 3312,0 tūkst. Lt biudžeto lėšų ir 2004-05-19 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 592 „Dėl asignavimų paskirstymo“ minimaliai mėnesinei algai ir bazinei mėnesinei algai padidinti skirta 26,5 tūkst. Lt biudžeto lėšų. Viso skirta biudžeto lėšų- 3338,5 tūkst. Lt. Teismas programai „Bylų nagrinėjimas“ iš viso padarė 3338,5 tūkst. Lt kasinių išlaidų, kurios neviršijo patvirtinto asignavimų plano ir gautų asignavimų.

Teismas Lietuvos Respublikos finansų ministerijai 2005 m. sausio 24 d. pateikė finansinę atskaitomybę, kurią 2005 m. vasario 8 d. patikslino. Taip pat pateikė Programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo ataskaitą, kurioje nurodė ir palygino planuotų ir ištirtų civilinių ir baudžiamųjų bylų bei administracinės teisės pažeidimų ir teikimų skaičių –įstatymų numatytais terminais baudžiamųjų bylų išnagrinėta 95,6 proc., civilinių bylų -101,6 proc., administracinės teisės pažeidimų - 91,3 proc., teikimų –29,24 proc.

Audito metu nustatyta:

Vidaus kontrolės sistema visiškai neužtikrina teisingą ūkinių procesų planavimą, atlikimą ir apskaitą.

Audito metu nustatyta kad, nevykdant Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr.IX-574) 17 str. reikalavimų, finansinė atskaitomybė sudaryta ne pagal sąskaitų duomenis - teismo Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005 m. sausio 1 d. ataskaitoje (forma Nr.2) Kitų prekių išlaidų straipsnyje kasinių ir faktinių išlaidų įrašyta 2,0 tūkst. Lt mažiau, Kitų paslaugų išlaidų straipsnyje kasinių išlaidų įrašyta 1,1 tūkst. Lt ir faktinių išlaidų 2,0 tūkst. Lt daugiau, o materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo kasinės išlaidos įrašytos 0,9 tūkst. Lt mažesnės palyginus su įrašytais analitinėje apskaitoje -Kreditų (asignavimų) ir išlaidų apskaitos knygoje. Teismo Išlaidų sąmatų vykdymo 2005 m. sausio 1 d. balanso 7 eilutėje (medžiagos, sąskaita - 64) likutyje ataskaitinio laikotarpio pabaigai neįrašytas iš didžiosios knygos 0,2 tūkst. Lt medžiagų likutis, o balanso 66 eilutėje (Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais, sąskaita-

178) likutyje ataskaitinio laikotarpio pabaigai mokėtinos lėšos įrašytos 0,2 tūkst. Lt mažesnės negu įrašytos didžiojoje knygoje.

Nevykdam 1990-07-30 Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (Nr. I-430) 5 str. 1 d. 1 p. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 79 p. reikalavimų- pakeitus asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirtį, nepatiksino išlaidų sąmatos ir 871,00 Lt Kitoms prekėms skirtus valstybės biudžeto asignavimus panaudojo ilgalaikio turto įsigijimui - apmokėjo UAB „Infociklas“ už ilgalaikį turtą. Be to, Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005 m. sausio 1d. ataskaitoje (forma Nr.2) materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidose neįrašė 871,00 Lt ilgalaikio turto kasinių išlaidų, o 1908,31 Lt Kitoms paslaugoms skirtus valstybės biudžeto asignavimus panaudojo apmokėti AB „Rytų skirstomieji tinklai“ už sunaudotą elektrą per 2004m. gruodžio mėn. ir dėl to, Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005 m. sausio 1d. ataskaitoje (forma Nr.2) elektros energijos išlaidose neįrašė 1908,31 Lt elektros energijos kasinių ir faktinių išlaidų.

Neteisingai atliktas skolos dydžio apvalinimas ir dėl to teismo Debitorinio ir kreditorinio įsiskolinimo 2005m. sausio 1d. ataskaitoje (forma Nr.6) įrašytas 0,1 tūkst. Lt mažesnis kreditorinis įsiskolinimas už šildymą AB „Panevėžio energija“, negu nurodytas apskaitoje.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr.IX-574) 12 str. 1d, reikalavimais, kad visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais. Audito metu nustatyta, kad teismas, 2004-12-15 mokėjimo pavedimu Nr. 866855 sumokėjo Einorio įmonei už 2004 m. gruodžio mėnesio ryšių paslaugas 5200,00 Lt neturint apskaitos dokumento. Pagal 2004-12-31 Einorio įmonės pateiktą sąskaitą faktūrą Nr.354344, už 2004 m. gruodžio mėnesio ryšių paslaugas priskaičiuota 4945,20 Lt ,teismas sumokėjo Einorio įmonei 254,80 Lt daugiau negu atlikta paslaugų. Ši suma neįrašyta debitorinio ir kreditorinio įsiskolinimo 2005m. sausio 1d. ataskaitoje (forma Nr.6) kaip debitorinis įsiskolinimas, o kreditorinis įsiskolinimas už ryšių paslaugas minėtoje ataskaitoje nepagrįstai įrašytas 0,3 tūkst. Lt mažesnis.

Nustatyti pažeidimai rodo, kad teisme nepakankamai veikia einamoji ir paskesnioji išlaidų apskaitos kontrolė, kurios metu būtų sutikrinami apskaitos dokumentai su apskaitos registrų įrašais bei registrų duomenys su ataskaitomis. Už apskaitos tvarkymo kontrolę pagal Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX- 1253) 4 str. 6 d. 1 p. atsako vyriausiasis finansininkas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-03-31 nutarimu Nr. 205 patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 19 p., biudžeto pajamų ir išlaidų vykdymui kontroliuoti reikia informacijos, kurios pagrindinis šaltinis yra atskaitomybė. Jos teisingumą garantuoja vyriausiasis finansininkas. Vadovaujantis minėto nutarimo 19.1p.,

vyriausiasis finansininkas kartu su įstaigos vadovu atsako, jeigu ne laiku pateikiama atskaitomybė arba yra klaidinga buhalterinė apskaita.

Pažymėtina, kad teismų įstatymo 96 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad teisėjų darbo užmokestis nustatomas įstatymu. Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos, kuriomis nustatytas teisėjų darbo užmokesčio mažinimas, Konstitucinio Teismo 2001-07-12 nutarimu pripažintos prieštaraujančiomis Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir teisėjams netaikomos. Nuo šio Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo minėtos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos nebuvo pakeistos. Nesant teisėjų atlyginimų dydžio aiškaus teisinio reglamentavimo, auditas negali pasisakyti dėl šių biudžeto lėšų panaudojimo teisėtumo.

Kiti pastebėjimai:

Auditas nurodo klaidas apskaitoje ir atskaitomybėje, kurios savo kiekiu ir reikšme nedaro įtakos audito nuomonei, tačiau turi būti teismo įvertintos ir nekartojamos:

Vadovaujantis 2003-10-10 Teismų tarybos nutarimu Nr. 149 „Dėl 2004 metų apylinkių teismų, apygardų teismų ir apygardų administracinių teismų biudžetų projektų“ teismas lėšas materialiojo turto - signalizacijos įrangos įsigijimui numatė prekių ir paslaugų naudojimo kitų paslaugų straipsnyje, iš kurių ir buvo įsigyta signalizacijos įranga. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr.1K-184 patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija į prekių ir paslaugų naudojimo išlaidas, neįtraukiamos prekės, įsigytos kaip ilgalaikis turtas. Faktinės išlaidos nurodytos teisingai - turto įsigijimo išlaidose pagal faktinius įsigijimo dokumentus.

Nustatyta, kad, panaudos sutartimi suteikto žemės sklypo vertė 79,1 tūkst. Lt buvo apskaityti sąskaitoje 01 „Ilgalaikis turtas“ ir užbalansinėje sąskaitoje 01 „išsinuomotas ilgalaikis turtas“. Audito siūlymu ši klaida ištaisyta. Panaudos sutartimi suteikto žemės sklypo vertė 79,1 tūkst. Lt apskaitomi užbalansinėje sąskaitoje 01 „išsinuomotas ilgalaikis turtas“.

Nesilaikant Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70, patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 137, 138 punktų reikalavimų, lėšos gautos už ekspertizę ir išmokėtinos ekspertams bei užstatai neteisingai buvo apskaitomos subsąskaitoje 110- pavedimų lėšos, o ne subsąskaitoje 112- kitos lėšos ir nesilaikant minėtos tvarkos 196 punkto, atsiskaitymai už lėšas gautos už ekspertizę ir išmokėtinos ekspertams, užstatai neteisingai buvo apskaitomos subsąskaitoje 176 atsiskaitymai už pavedimų lėšos, o ne subsąskaitoje 174- atsiskaitymai už depozitines sumas. Audito siūlymu 2004-09-06 patvirtintas patikslintas sąskaitų planas, patikslinta šių lėšų apskaita.

Audito metu nustatyta, kad teisėjai Ritai Dambrauskaitei, už 2004-03-10 teismo pirmininko pavaduotojos, įsakymu Nr. AK-11 „Dėl atostogų“ suteiktas 6 kalendorines dienas

papildomų atostogų (2004-04-04 iki 2004-04-09) (5 darbo dienos) nepriskaičiuota 1239,35 Lt atostoginių. Ši suma 2005m. sausio mėn. teisėjai priskaičiuota ir išmokėta.

Teismo pirmininko pavaduotojos, laikinai einančios pirmininko pareigas Zinos Mickevičiūtės 2004-03-15 įsakymu Nr. AK-13 buvo skirta ir išmokėta 1000,00 Lt dydžio pašalpą teisėjai Reginai Gudienei, mirus tėvui. Vadovaujantis 2000-08-29 Lietuvos Respublikos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr.VIII-1904 3 straipsniu 1 d., tokių pašalpų teisėjams įstatymas nenumato. Ši suma teismo 2005-02-08 mokėjimo pavedimu Nr.30 grąžinta į Valstybės biudžetą.

Audito siūlymu papildytas 2002-09-02 teismo pirmininko įsakymas Nr. 16, kuriame patvirtintas sąrašas asmenų turinčių teisę pasirašyti buhalteriniuose dokumentuose ir jų parašų pavyzdžiai, nurodant dokumentus, kuriuose turi teisę pasirašyti asmenys nurodyti įsakyme.

Patikslintos teismo materialinių pašalpų, vienkartinių piniginių išmokų, priedų ir priemonų skyrimo taisyklės, jas suderinant su 2000-08-29 Lietuvos Respublikos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr.VIII-1904 3 straipsnio reikalavimais.

Patvirtinta atsarginių dalių apskaitos ir nurašymo į išlaidas tvarka.

Rekomendacijos:

Papildyti teismo apskaitos politiką, numatant išlaidų priskyrimą ekonominės klasifikacijos straipsniams tvarką.

Apie rekomendacijos įvykdymą prašome informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 10-ąjį departamentą iki 2005-05-01.

Finansinio audito 10-ojo
departamento direktorius

Vaidotas Šukys

Vyresnioji valstybinė auditorė
grupės vadovė

Vidutė Kanapeckienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Aleksandra Galvelienė

Susipažinome:

Panevėžio miesto apylinkės teismo Pirmininkas

Arūnas Nevardauskis

Teismo finansininkė

Augmantė Joana Kastanauskienė